

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a dr. Hidas János ügyvéd által képviselt **felperesnek** a személyesen eljáró **alperes** ellen jó hírnév megsértése iránti perében a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2007. június 14.napján meghozott P.20.029/2006/16. számú ítélete ellen a felperes részéről 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

Ítéletet:

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét részben megváltoztatja, megállapítja, hogy az alperes a **"B" napilap** 2003.június 13-i számában a „...: üveg- vagy sajtóseb program” című írásában tett azon nyilatkozatával, miszerint „elgondolkodtató, hogy a revíziós jelentés megállapítása szerint a ... Rt túlszámlázott 30 millió ft-ot az önkormányzat kárára, vizsgálat mégsem indult az ügyben. Úgy látom ... nem üveg- hanem sajtóseb program van érvényben.” megsértette a felperes jó hírnévhez fűződő jogát.

A bíróság az alperest a további jogsértéstől eltiltja.

Kötelezi az alperest, hogy 30 napon belül a **"B" napilap** című napilap egy pénteki számának 3.oldalán az eredeti cikkel azonos betűtípussal, saját költségén fizetett hirdetésként tegye közzé az alábbi nyilatkozatot:

N y i l a t k o z a t

A **"B" napilap** 2003.június 13. (pénteki) számában a 3.oldalon „... üveg- vagy sajtóseb program” című írásban tett azon nyilatkozatomat, hogy „elgondolkodtató, hogy a revíziós jelentés megállapítása szerint, a felperes túlszámlázott az önkormányzat kárára, vizsgálat mégsem indult az ügyben. Úgy látom, ... nem üvegseb, hanem sajtóseb program van érvényben” visszavonom, mivel a valóság az, hogy a számlázás mögött valós teljesítés állt, az önkormányzatot kár nem érte.

Mindezekért a ... Rt elnézését kérem.

alperes neve"

Mellőzi a felperesnek az APEH Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatóság Illetékfőosztály felhívására az állam javára 6.000 (hatezer) Ft feljegyzett illeték, az alperes javára 15 napon belül fizetendő 21.000 (huszonegyezer) Ft perköltség megfizetésére szóló marasztalását.

Köteles a felperes és az alperes az állam javára az APEH Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatóság Illetékfőosztály felhívására megfizetni fejenként 10.500-10.500 (tízezer-ötszáz - tízezer-ötszáz) Ft feljegyzett kereseti illetéket.

Ezt meghaladóan az ítélőtábla a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

Köteles a felperes és az alperes az állam javára az APEH Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatóság Illetékfőosztály felhívására megfizetni fejenként 12.000-12.000 (tizenkettőezer - tizenkettőezer) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Mindkét fél viseli saját felmerült első- és másodfokú eljárási költségét.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A megyei bíróság az ítéletében a felperes keresetét elutasítva kötelezte a felperest az állam javára 6.000,- forint feljegyzett illetéknek, az alperes javára 21.000,- forint perköltségnek a megfizetésére.

Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a becsatolt vizsgálati jelentés és a pénzügyi bizottság jegyzőkönyve, valamint a felperes erre vonatkozó előadása alapján kétséget kizáróan azt tudta megállapítani, miszerint a felperes túlszámlázott az önkormányzat felé a vizsgálati jelentés tárgyát képező időszakban. A tanúként meghallgatott "C" vallomása alapján azt látta megállapíthatónak, hogy a perbeli időszakban a három éves keretösszegeken belül éves szinten átcsoportosítások még nem voltak lehetségesek az önkormányzat és a felperes elszámolásában. A tanú nem tudott arra részletesen nyilatkozni, hogy a vizsgálati jelentés és a pénzügyi bizottság szerinti túlszámlázás pontosan mire vonatkozott.

"D" tanúvallomásában előadta, hogy a felperes és az önkormányzat kölcsönösen számláztak egymás felé. A felperes az általa kiállított számlákat

beszámíthatta a részéről az önkormányzatnak fizetendő használati díjba. A tanú vallomása szerint a felperes nem számlázta le a vizsgálati jelentésben, illetőleg a pénzügyi bizottság jegyzőkönyvében feltüntetett összeget, hanem túllépte az éves keretösszeget és így annak elszámolása áthúzódott a 2002-es évre. Előadta hogy az általa is aláírt vizsgálati jelentésben a perben sérelmezett „túlszámolt 30.000.000,- forintot az önkormányzat kárára” kifejezés nem szerepel és az önkormányzatot egyébként sem érte kár.

"E" tanúvallomásában úgy nyilatkozott, formai hiba eredményezte, hogy a felperes és az önkormányzat közötti szerződést a felek nem módosították és a három éves keretszerződés keretösszegében nem szerepeltették azt a tömbházak mérőítésével kapcsolatos munkát, amely az éves keretösszeg 30.000.000,- forinttal való túllépését jelentette.

Tekintettel arra, hogy a túlszámlázás ténye a felperes részéről sem volt vitatott, a megyei bíróság e felperesi előadást és az azzal azonos tartalmú pénzügyi bizottsági jegyzőkönyvet fogadta el "D" tanúvallomásával szemben.

A megyei bíróság álláspontja szerint a „túlszámlázás terhére” és a „túlszámlázás kárára” kifejezések a hétköznapi beszédben a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint azonos kifejezések.

A jogi ismeretekkel nem rendelkező újságolvasó közönség számára nincs jelentésbeli eltérés a felperes által is elfogadhatónak tartott, valamint a felperes által a perben kifogásolt alperesi nyilatkozat között. A nyilatkozat semmilyen más további olyan megállapítást nem tartalmazott a túlszámlázással kapcsolatban, amit a jelen perben a felperes kifogásolt volna. Mindezekből azt a következtetést vonta le a megyei bíróság, hogy az az alperesi előadás, mely szerint a felperes az önkormányzat kárára túlszámlázott, nem valósítja meg a Ptk.78.§. (1) és (2) bekezdése szerinti jogsértést, a sérelmezett kijelentés valóságot tartalmaz, a valóságot nem tünteti fel hamis színben.

A saját zseb - üvegzebe program szembeállítására vonatkozó alperesi nyilatkozat a megyei bíróság megítélése szerint az alperes részéről nem tényközlés, hanem vélemény-nyilvánítás volt.

A megyei bíróság álláspontja szerint a felperes ugyan nem közszereplő, de az önkormányzattal fennálló gazdasági kapcsolatát illetően éppen e kapcsolatra figyelemmel a közélet szereplőire vonatkozó szabályok alkalmazandók rá, így el kell viselnie mások kritikáját, értékítéletét.

Vele szemben a vélemény-nyilvánítás szabadságának szűkebb körű korlátozása felel meg a demokratikus jogállamiságból adódó alkotmányos követelményeknek. A közélet szereplői túrni kötelesek az egyébként erőteljesebb kritikát, véleményt is. Ebbe a körbe tartozik az alperesi nyilatkozat is, amely kétség kívül éles kritikát tartalmaz és amely a felperes tevékenységét sajtózséb-programnak nevesíti, szembeállítva az úgynevezett üvegzséb-programmal.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett, annak megváltoztatása, keresetének történő helyt adás iránt.

A 2003. június 13-i cikkben tett kifogásolt kijelentéssel kapcsolatban megismételve az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatát kiemelte, hogy az önkormányzatnak a számlázásból kára nem származott. Következik ez egyrészt "D" tanúvallomásából, hogy a felperes nem számlázta le a vizsgálati jelentésben, illetve a pénzügyi bizottság jegyzőkönyvében feltüntetett összeget, hanem az éves keretösszeg túllépése történt, így annak elszámolása áthúzódott a következő évre, valamint hogy a vizsgálati jelentésben nem szerepel az a kifejezés, hogy túlszámolt volna a felperes 30.000.000,- forintot az önkormányzat kárára, tekintettel arra, hogy az önkormányzatot kár nem érte, csupán az analitikában lévő pillanatnyi túllépés történt.

Hivatkozott "E" tanúvallomásában előadottakra, miszerint a túlszámolás oka azon - az 1999.január 1-től 2001. december 31-ig terjedő három évre szóló megállapodás alatt életbe lépett - törvényi előírás volt, amely a tömbházakban kötelezővé tette e a mérőórák beépítését. A fenti munkálatokat a felperes saját költségén végeztette el, melynek összköltsége 150.000.000,- forint + áfa összeg volt. Tekintettel arra, hogy az összeget az önkormányzat egy összegben kifizetni nem tudta, az a közgyűlési határozat alapján öt évre került elosztásra, ami évenként 30.000.000,- forint + áfa összeget jelentett. A tanú egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy az alperes által használt „kárára” kifejezés nem felel meg a valóságnak, figyelemmel arra, hogy a 30.000.000,- forint értékű munkát a felperes elvégezte, így a beszámítás jogos volt a részéről.

Kiemelte, hogy a ... Megyei Jogú Város Önkormányzat Revíziós Bizottsága által készített vizsgálati jelentés 4. oldalán azon megállapítás található, miszerint „a felperes az 1999-2001.éves keretét 29.980.000,- forint + áfa-val túllépte, melynek fedezete a pályázati bevétel, de elszámolása áthúzódik a 2002. évre.” illetve hogy az alperes által is több ízben hivatkozott pénzügyi

bizottsági jegyzőkönyv 4. napirendi pontja úgy fogalmaz, mely szerint „a nem kellően összehangolt együttműködés a szolgáltató és az önkormányzat között 30.000.000,- forintos - az önkormányzat által előzetesen el nem fogadott - többszámlázást eredményezett az önkormányzat terhére”.

Rámutatott, hogy ezen dokumentumokban az önkormányzat károsodására vonatkozó megállapítás egyáltalán nem szerepel, azok csupán a nem kellően összehangolt együttműködés és az ebből eredő túlszámlázás tényét állapítják meg.

A „túlszámlázás terhére” és a „túlszámlázás kárára” kifejezések a hétköznapi beszédben a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint nem azonos kifejezések. Az előbbi esetben („kárára”) arról lenne szó, hogy a felperes oly módon állított volna ki számlát az önkormányzat felé, hogy a számlán feltüntetett összeg ellenében semmilyen munka nem került volna elvégzésre, így a felperes az önkormányzatot megkárosította volna. Ezzel szemben a „terhére” történő túlszámlázás minden olyan számlakiállítást magában foglal, amelyek alapján a számlán feltüntetett összeg az önkormányzat költségvetéséből kerül kiegyenlítésre megfelelő ellenszolgáltatás ellenében. A „túlszámlázás kárára” kifejezés mind a köznyelv, mind a jogi szaknyelv szerint jogellenességet, míg a „túlszámlázás terhére” kifejezés jogszerűséget feltételez.

Fenntartotta azon első fokú előadását is, miszerint a sajátzseb - üvegzseb program szembeállítására vonatkozó alperesi nyilatkozat tényközlés, olyan valótlan tényállítás, amely sérti a felperes jó hírnevét, arra enged ugyanis következtetni, hogy a felperes, vagy valamely munkatársa a túlszámlázásból magánhasznot húz.

Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság megállapítása szerint sem közszereplő a felperes, így önmagában az a tény, hogy az önkormányzattal kapcsolatban áll, fokozottabb kritikaturési kötelezettségét nem alapozza meg.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés az alábbiak szerint részben alapos.

Az ítéltábla álláspontja szerint a megyei bíróság a perben a szükséges és elégséges körben lefolytatott bizonyítási eljárásban beszerzett bizonyítékokat a Pp.206.§-ának megfelelően helyesen, okszerűen, összességükben

értékelve érdemében helyes tényállást állapított meg, az abból levont jogi következtetése azonban részben téves.

A Ptk.78.§.(2) bekezdése szerint a jó hírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tény hamis színben tüntet fel.

A peradatok alapján egyértelműen megállapítható az ítéltábla álláspontja szerint - és ezt a felperes sem vitatta - hogy az adott évben a felperes a számlázással az adott évre megállapított keretösszeget túllépte, tehát túlszámlázott. Ez a tény tehát valós.

Helyesen indult ki a kifogásolt szöveg értelmezésénél ("**B**" napilap 2003. június 13.) a megyei bíróság azon alapállásból, miszerint a jogsértés megállapíthatósága szempontjából annak van jelentősége, hogy az átlagos újságolvasó az adott cikket miként értelmezhet. Következtetése azonban téves annyiban, hogy egyenlőségjelet tett a „kárára” és a „terhére” kifejezések között.

Osztja az ítéltábla a fellebbezési érvelést is annyiban, amennyiben a „kárára” kifejezés az átlagos újságolvasóban azt a képzetet kelti, hogy az önkormányzatot megkárosították, teljesítés nélkül állítottak ki számlákat az önkormányzattal szemben, jogellenesen. A „terhére” kifejezés viszont pejoratív értelmet nem hordoz, önmagában jogellenességet nem feltételez.

Az ítéltábla álláspontja szerint a túlszámlázás valós tényét az alperes hamis színben tüntette fel azaz úgy tüntette fel azt, mintha a túlszámlázással mintegy megkárosította volna az önkormányzatot a felperes. A sértő tartalmat pedig az hordozza - és ezzel a Ptk. 78.§. (2) bekezdésének tényállását teljessé tette az alperes, - hogy a fenti kijelentéshez hozzáfűzte azon megjegyzését, miszerint „úgy látom, ... nem üvegzsébként hanem sajátságos program van érvényben”. A két szövegrészt egymással összefüggésben kell értékelni, egymástól el nem választhatóak, együttes értelmezésükből az következik az átlagos újságolvasó számára, hogy a felperes teljesítés nélkül saját vagy dolgozói magánhasznára károsította meg az önkormányzatot. Az utóbbi kijelentés tehát nem értékelhető külön „véleményként”.

Téves a megyei bíróságnak a magasabb bírósági kötelezettség körében kifejtett álláspontja is annyiban, amennyiben a felperes nem az önkormányzatra vonatkozóan tüntetett fel sértően való tény hamis színben, hanem kizárólag a felperes vonatkozásában tette a kifogásolt kijelentést. A felperes pedig a

megyei bíróság álláspontja szerint sem - és ezzel az ítélet tábla is egyetért - közszereplő. Az pedig, hogy a felperes gazdasági kapcsolatban áll a közszereplővel önmagában a felperes magasabb tűrési kötelezettségét nem eredményezi.

A 2003. június 11-i számban tett kifogásolt kijelentést illetően a helyzet hasonló azzal a különbséggel, hogy itt hiányzik a Ptk.78.§. (2) bekezdésben megfogalmazott tényállás egyik elengedhetetlen eleme, a sértő jelleg, ugyanis az alperes itt a valótlán színben feltüntetett valós tényhez nem fűzi hozzá a sértő, pejoratív megjegyzését. Ez utóbbi cikk vonatkozásában tehát a Ptk.78.§-ára alapított felperesi igény - a „sértő” tényállási elem meglétének hiányában - nem alapos.

A felperes megállapításra irányuló keresete tehát részben alapos, így módon e vonatkozásban alappal kérhette a további jogsértéstől való eltiltást, valamint az alperes elégtétel adására való kötelezését.

Ugyanakkor ha személyhez fűződő jog sérelme miatt a bíróság az alperest elégtételt adó nyilatkozatnak a perben nem álló napilapban való közzétételére kötelezi, előzetesen tisztázni kell - hivatalból, ugyanis az ítélet végrehajthatóságának biztosítása a bíróság kötelezettsége - hogy a közlésnek nincs-e akadálya. E nélkül az ítéleti rendelkezés végrehajthatatlan volna. Abban az esetben ha az adott napilapban való közzétételnek akadálya van, a nyilvános elégtételadásnak más módját kell meghatározni (BH.1982.236.).

Az ítélet tábla megkeresésére az adott napilap nyilatkozata szerint az elégtételadás kért módjának akadálya nem volt, ezért az ítélet tábla azt a rendelkező rész szerint elrendelte.

A fentiekre figyelemmel az ítélet tábla a Pp.253.§.(2) bekezdése értelmében a megyei bíróság ítéletét részben megváltoztatva az azonos arányú pervesztesség-pernyertességre tekintettel a feljegyzett kereseti és fellebbezési eljárási illeték viselési kötelezettséget a felek közt megosztva akként rendelkezett, hogy mindkét fél viseli saját felmerült első- és másodfokú eljárási költségeit (Pp.81.§.(1) bekezdés, 6/1986.(VI.26.) IM.számú rendelet 13.§.(2) bekezdés).

Győr, 2009. évi január hó 8. napján

Dr.Ábrahám Éva sk.
sk.

Dr.Lezsák József sk.

Dr.Vass Mária

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró